

повинна розпочинатися з того місця, де ми проживаємо – з нашого власного будинку, квартири та бути у свідомості кожного з нас, лише тоді можливо говорити про здорову людину та здорове суспільство.

Як відомо, здоров'я - найцінніше, чим ми володіємо. Здоров'я людини залежить від середовища: від повітря, від води, від ґрунтів... Тому, думаючи про своє здоров'я, ми перш за все повинні думати про чистоту довкілля. Кожна людина, в якій болить душа за чисте повітря, прозору річку та зелені вулиці, може зробити свій вклад для збереження довкілля, наведення порядку на своєму подвір'ї і поза ним, і рідному місті, селі чи селищі, на берегах річок, які справедливо називають артеріями життя.

Виховувати екологічну свідомість у дітей необхідно з перших днів їх життя й не забувати ілюструвати це прикладами в повсякденному житті, лише об'єднавшись разом ми зможемо перебороти всі вже існуючі екологічні небезпеки та не допустити нових.

Література:

1. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Ганна Васюкова, Олександра Грошева. - К. : Кондор, 2009. - 524 с.
2. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини. – Л.: Знання, 2000.- 56с.
- 2.Марьюшкина Р.Я. Амброзия полыннолистная и основы биологической борьбы с ней // К.: Наукова думка. – 1986. – 120 с.
- 3.Микитюк О.М., Злотін О.З. та ін. Екологія людини. Підручник // Харків: ОВС, 2004.-254с.
- 4.Холл Э. Радиация и жизнь. М. 1989, 256 с.
- 5.Internet resources:<https://gtpradonkirovohradfeb2012.pbworks.com/w/page/>
- 6.Internet resources:<http://www.pdaa.edu.ua/content>
- 7.Internet resources <http://irp.kr.ua/category/article/>

Анотація

Дослідження вчителя хімії та біології Макаренко Ірини Анатолівни з питання:«Екологічні проблеми Кіровоградщини і майбутнє покоління: проблеми, здобутки» є дуже актуальним для нинішніх і майбутніх поколінь.

Вчитель звертається до витоків цієї проблеми і потім досліджує вплив різних чинників на людину, її здоров'я.

Досить актуальними для нашої області є питання радіоекології. Складною залишається ситуація на Кіровоградщині пов'язана із зростанням і розповсюдженням бур'янів, зокрема Амброзії полинолистої. У дослідженні названі найголовніші екологічно безпечні заходи боротьби з нею.

У роботі Макаренко І.А. висвітлені основні проблеми і завдання, які стоять перед кожною людиною, яка вважає себе патріотом рідного краю.

Дослідження педагогічних здібностей студентів факультету фізичного виховання спеціальність «Спорт за видами»

Маленюк Т.В.

Кіровоградський державний педагогічний університет ім. Володимира Винниченка

Постановка проблеми. Узгодження високого рівня знань в області медико-біологічних, психолого-педагогічних наук, теорії і методики обраного виду спорту, фізична і технічна підготовленість потребують від тренера комплексу педагогічних і спеціальних здібностей.

Результати аналізу діяльності тренера дитячого і юнацького спорту дають змогу стверджувати, що його професійні здібності є передумовою успішної педагогічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню педагогічної діяльності тренера присвячені наукові роботи Л. Волкова (2002), А. Деркача, А. Ісаєва (1981), Н. Кузьміної (1961), К. Платонова (1972), А. Тер-Ованесяна (1978), В. Філіна (1980), Б. Шияна (2010) і багатьох інших учених.

Вивчення літературних джерел і останніх дисертаційних досліджень дав змогу здійснити теоретичний аналіз поняття «здібність».

Здібність – це властивість особистості, яка є сприятливою передумовою для успішного оволодіння одним або декількома видами діяльності і їх виконанням. Здібністю є, спостережливість, яка має велике значення для педагогічної діяльності тренера, також зорова і емоційна пам'ять, емоційна, спортивна і технічна уява. До здібностей відносяться і деякі якості розуму: критичність, гнучкість, конкретність, швидкість.

Здібності проявляються тільки у процесі діяльності і ступінь їх розвитку залежить від соціального середовища. Вони розвиваються у процесі всього життя людини і обумовлені обставинами, в яких вона росте і виховується. Разом з тим, розвиток здібностей залежить від особливостей будови організму. Деякі здібності пов'язані з анатомо-фізіологічними властивостями людини – *задатками*, які полегшують розвиток здібностей. Якщо умови життя і виховання несприятливі, задатки не перетворюються у здібності.

Висока педагогічна майстерність тренера спирається на розвиток *педагогічних здібностей* – тобто сукупність психічних властивостей особистості, які є передумовами успішної педагогічної діяльності. Педагогічні здібності проявляються у навичках і уміннях, чим здібніший тренер, тим швидше сформуються у нього навички і уміння педагогічної діяльності [1, 3, 5].

Дослідження А.О. Деркача і А.А. Ісаєва [2] довели, що здібності – це лише передумови для досягнення професійної майстерності, вони формуються і успішно розвиваються лише у ході діяльності. Здібності полегшують процес оволодіння педагогічною діяльністю, а заняття цією діяльністю розвивають педагогічні здібності. Педагогічні здібності формуються на базі загальних здібностей, проте у загальних здібностях тренера відображається структура його педагогічної діяльності.

Науковці Н.В. Кузьміна і Ф.Н. Гоноболін [2] виділили наступні види педагогічних здібностей: перцептивні, конструктивні, дидактичні, експресивні, комунікативні, організаторські, академічні, спеціальні.

Таким чином, успішна діяльність тренера визначається розвитком цілого ряду здібностей, які вимагають теоретичної підготовки і практичних навичок.

Мета роботи – дослідити рівень прояву організаторських і комунікативних здібностей студентів факультету фізичного виховання, що навчаються на спеціальності «Спорт за видами».

Методи і організація дослідження. Дослідження відбувалось за участю студентів Кіровоградського державного педагогічного університету факультету фізичного виховання спеціальність «Спорт за видами». У дослідженні приймали участь 20 студентів IV і V курсів.

Для діагностики комунікативних і організаторських здібностей була використана методика, описана Т.І. Пашуковою, А.І. Допірою, Г.В. Дьяконовим [4].

Результати дослідження. На основі проведення тесту були визначені коефіцієнти комунікативних і організаторських здібностей. Використовуючи шкалу оцінок, отримані коефіцієнти переводились у бали, для визначення рівня прояву

комунікативних і організаторських здібностей.

У ході дослідження було визначено коефіцієнт комунікативних здібностей, який знаходився у межах від 0,70 до 0,85, що за шкалою оцінок відповідало 4 і 5 балам. Коефіцієнт організаторських здібностей у досліджуваних знаходився у межах від 0,65 до 0,80, що за шкалою оцінок відповідало 2, 3 і 4 балам.

Більшість досліджуваних показали дуже високий рівень прояву комунікативних здібностей і високий рівень прояву організаторських здібностей (табл.1).

Таблиця 1 – Середньо-групові показники рівня прояву комунікативних організаторських здібностей студентів

Рівень прояву здібностей	Шкала оцінок	Коефіцієнт комунікативних здібностей, %	Коефіцієнт організаторських здібностей, %
Низький	1	0	0
Нижче середній	2	0	10
Середній	3	0	15
Високий	4	15	75
Дуже високий	5	75	0

Досліджувані, які проявили організаторські здібності на рівні нижче середнього не прагнуть до спілкування, почуваються скuto у новому колективі, обмежують свої знайомства, мають труднощі у встановленні нових контактів з людьми, у виступі перед аудиторією, погано орієнтуються у незнайомій ситуації, не відстоюють власну думку. У багатьох справах вони уникають прояву самостійних рішень та ініціативи.

Студенти, які проявили середній рівень організаторських здібностей, прагнуть контактів з людьми, не обмежують коло своїх знайомств, наполягають на власній думці, планують свою роботу, хоча потенціал їх нахилів не відрізняється високою стійкістю. Вони потребують планомірної виховної роботи з формування і розвитку організаторських здібностей.

Досліджувані з оцінкою 4 належать до групи з високим рівнем прояву організаторських і комунікативних здібностей. Вони не розгублюються у новій обстановці, швидко знаходять друзів, постійно прагнуть розширити коло своїх знайомств, допомагають близьким і друзям, проявляють ініціативу у спілкуванні, здатні приймати самостійні рішення в критичних ситуаціях. Усе це вони роблять без примусу, згідно з внутрішніми спрямуваннями.

Досліджувані з дуже високим рівнем прояву комунікативних здібностей прагнуть і потребують комунікативної і організаційної діяльності, швидко орієнтуються у складних ситуаціях, невимушено поведуться у новому колективі. Це ініціативні і наполегливі люди, котрі прагнуть приймати самостійні рішення, відстоювати власну думку і домагатися, щоб її було прийнято іншими.

Висновки:

1. Вченими встановлено, що успішна діяльність тренера визначається комплексом педагогічних здібностей. Одночасно, педагогічні здібності являються сприятливою передумовою для оволодіння професійною діяльністю тренера.

2. Студенти показали високий і дуже високий рівень прояву комунікативних здібностей, що є передумовою успішного виконання педагогічної діяльності. Комунікативні здібності допомагають тренеру налагоджувати з вихованцями позитивні взаємовідносини і проявляються у педагогічному такті, умінні уникати конфліктні ситуації.

3. Досліджувані показали нижче середнього, середній і високий рівень прояву організаторських здібностей. Організаторські здібності тренера проявляються в організації життя, побуту, навчально-тренувального процесу, змагань, спортивних зборів, праці і відпочинку спортсменів. Дані здібності проявляються в умінні оцінювати обстановку, приймати рішення, добиватися його виконання і залежать від комплексу особистих якостей тренера (швидкості і гнучкості мислення, рішучості, витримки, наполегливості, вимогливості, відповідальності тощо).

4. Проведений педагогічний експеримент підтвердив, що студенти факультету фізичного виховання спеціальність «Спорт за видами» мають всі передумови для успішного оволодіння професійною діяльністю тренера-викладача.

Подальші дослідження передбачається провести у напрямку вивчення інших педагогічних здібностей і особистих якостей майбутніх тренерів-викладачів, з метою підвищення рівня їх професійної діяльності.

Література:

1. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта: [учебник] /Леонид Викторович Волков. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 294 с. – ISBN 966-7133-50-8.
2. Деркач А.А. Педагогическое мастерство тренера: [монография] /А.А. Деркач, А.А. Исаев. – М.: Физкультура и спорт, 1981. – 375 с.
3. Жабокрицька О.В. Педагогіка фізичного виховання: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти з фіз. вих / О.В. Жабокрицька, А.Л. Турчак. – Кіровоград, РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2008. – 220 с.
4. Сергієнко Л.П. Практикум з психології спорту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. вих. і спорту. /Л.П. Сергієнко. – Харків: Освіта Виховання Спорт, 2008. – 256 с. – ISBN 966-7858-51-0.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2: [підручник] /Богдан Михайлович Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 248 с. – ISBN 966-609-005-8.

Анотація

Дослідження педагогічних здібностей студентів факультету фізичного виховання спеціальність «Спорт за видами»

Маленюк Тетяна Володимирівна

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

У статті наведено матеріал про високий і дуже високий рівень прояву комунікативних і організаторських здібностей студентів старших курсів факультету фізичного виховання спеціальність «Спорт за видами». Виявлено, що студенти мають всі передумови для успішного оволодіння професійною діяльністю тренера-викладача.

Ключові слова: педагогічні здібності, комунікативні і організаторські здібності, педагогічна діяльність, тренер.